

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. II. Pastores & alii curam habentes animarum, tenentur sub mortali
celebrare per se, vel per alios in sua Parochia illis diebus, quibus subditi
obligantur audire Sacrum: interim nec his, nec ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

CONCLUSIO II.

Pastores, & alii curam habentes animarum, tenentur sub mortali celebrare per se, vel per alios in sua Parochia illis diebus, quibus subditi obligantur audire Sacrum: interim nec his, nec aliis diebus tenentur subditis applicare specialem fructum Sacrificii, præcisè ex vi pastoralis officii.

23.
Probatio
primæ par-
tis ex Con-
cil. Trident.

Prima pars est certa, & colligitur ex Concilio Tridentino sess. 23. de Reform. c. 14. ubi: *Curet Episcopus ut ii (qui ad Presbyteratus ordinem assumuntur) saltem diebus Dominicis & Festis solemnibus, si autem curam habuerint animarum tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent.* Ergo nisi Curati Missas celebrent, & que frequenter, muneri suo non satisfaciunt.

Frequentia autem illa optimè determinatur ex obligatione subditorum audiendi Sacrum. Quid enim minus possunt, quàm populo servire in necessariis? Ad hoc quippe recipiunt stipendium sustentationis. Sicuti ergo jure divino naturali, ex obligatione scilicet sui officii, tenentur ovibus suis administrare Sacramenta ad minus necessaria, ita etiam iidem providere de necessario Sacrificio. Unde ubi totus populus non potest unico Sacro interesse, debent curare, ut celebrentur plura.

24.
Ratio à
priori præ-
ceptum di-
vinum.

Audiamus Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 1. de Reform. Cum, inquit, præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre, verbiq; divini prædicatione, Sacramento- rum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum aliarumq; miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cætera munera pastoralia incumbere &c.

pastorali
muneri
conjunctum.
Joan. 21.

Quæris, quod sit illud præceptum divinum? Certè non aliud quàm illud Joan. 21. v. 17. *Pasce oves meas*, officium, dico, pastorale, de quo scriptum habemus Joan. 10. v. 11. *Bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis.* Sequitur v. 12. *Mercenarius autem, & qui non est Pastor, cuius non sunt oves propriæ, videt lupum venientem, & dimittit oves & fugit, & lupus rapit, & dispergit oves.*

Trident.

Quod probè intelligens Tridentinum verbis præmemoratis continud attestat: *Quæ omnia nequaquam ab iis præstari & impleri possunt, qui*

gregi suo non invigilant, neque assunt, sed mercenariorum more deserunt.

Et sanè quis non meritò existimet mercenarium, qui non celebrat Missas, quando populus tenetur eas audire? *Attendite vobis* (inquit Apostolus Act. 20. v. 28.) *& universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos & Pastores regere Ecclesiam Dei, quam acquisistis sanguine suo.* Regere, inquam, saltem in necessariis.

Quin imò putat Vasq. disp. 23. n. 13. Parochos non solùm hoc præcepto ad celebrandum obligari diebus Festis, sed etiam aliis diebus, sicut in materia de Pœnitentia dicitur: Parochum ex officio debere audire Confessiones subditorum, quas non ex præcepto, sed ex devotione facere cupiunt; nisi adeò sit exigua villa, ut nullus sit, qui hujusmodi diebus Missæ interesse possit.

Cæteròquin communis sententia & præcepti extra tempus præcepti (nisi hic & nunc oblect legitima consuetudo, vel lex, vel pactum) non agnoscit obligationem. Enimverò principalis finis Sacrificii non est communis utilitas populi, sed honor Dei, & satis frequens est præceptum audiendi Missam: at verò Confessio principaliter instituta est in bonum & utilitatem animarum, & obligatio tantum annua; ergo conveniens erat, ut etiam aliis temporibus Parochus obligaretur Confessiones audire, quamvis & hoc aliqui negent, ut suo loco videbimus.

Sed cum hæc satis consent, equidem valde dubitatur an Parochi, & alii curam animarum habentes, teneantur suis ovibus specialem fructum Sacrificii, saltem diebus Dominicis & Festis applicare. Sotus 4. dist. 13. quest. 2. art. 1. & 2. & de Justitia lib. 9. qu. 2. art. 1. circa medium, semper Missam pro iis offerre Parochum debere existimat, si fructus beneficii sufficiant ad sustentationem, alioquin tunc aut quater in hebdomada judicio Episcopi. Bonacina de Sacramentis disp. 4. quest. ult. punct. 7. n. 5. saltem diebus Dominicis, aut semel in hebdomada. Marchinus de Ord. tract. 1. parte 2. cap. 30. à n. 2. saltem diebus solemnibus.

Fundantur maxime in Concilio Tridentino statim allegato sess. 23. cap. 1. de Reform. Cum, inquit, præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus cura animarum commissa est, oves suas agnoscere, pro iis Sacrificium offerre.

Nihilominus Conclusio nostra est communis, secluso alio speciali titulo fundationis, elemosynæ, consuetudinis, vel statuti. Ratio autè est; quia sine claro jure non est imponenda obligatio, saltem gravis. Quod verò illud in casu præsentis? Certè Tridentinum commodè explicari potest de oblatione Sacrificii pro his, id est, coram his, aut de generali applicatione, sicut offertur pro omnibus circumstantibus.

Sect. 5. De solemn. Missa Sacrificii cereem. Concl. 2. 465

27. 28. 29. 30.

Et ita necessariò intelligi debet Apostolus Heb. 5. quando dicit, officium Sacerdotis esse offerre pro populo: *Et propterea, inquit, debet Sacerdos, quemadmodum pro populo, ita etiam & pro semetipso offerre pro peccatis. V. 3.* Loquitur namque Apostolus generaliter de omni Sacerdote, cum tamen certum sit non omnes habere obligationem, specialem fructum applicandi omni populo.

28. 29. 30.

Accedit, quòd, quando præceptum aliquod fertur indeterminatè, ad nihil obligat, donec à Superiore determinetur; quia cum non possit ut indeterminatum in executionem exire, non censetur præceptum practicè tunc esse completum. Sic multi docent esse præceptum divinum indeterminatum aliquoties in vita communicandi, & tamen nisi Ecclesia determinasset tempus Paschale, ad nihil obligasset, saltem extra articulum mortis. Idem contingit in præcepto Confessionis, imò & in præcepto Sacrificii, ut supra attigimus.

Pari igitur ratione etiam vel Tridentinum, vel præceptum divinum injungeret particularem applicationem, tamen quia non determinat quando, & quoties (quod sanè Ecclesia determinare posset) ad nihil tenebitur Parochus.

29. 30.

Dices; satis Ecclesia determinat, quando determinat dies Dominicòs, & Festos, quibus populus tenetur audire Sacrum; & per consequens Parochus Sacrum celebrare.

Respondeo; non valet hæc illatio: obligor tibi dare opportunitatem audiendi Sacrum; ergo obligor illud pro te applicare. Nonne bene sequitur: Parochus obligatur celebrare ad benedicendos Sponsos, ad defunctos sepeliendos, vel ad consecrandas particulas pro Communionem sui populi: ergo obligatur etiam pro iisdem Sacrificium applicare?

Igitur sicuti Canonici accipiunt fructus beneficii solum ob officium psallendi in Choro, vel etiam aliquando dicendi Missas, sine obligatione specialem fructum alicui applicandi: quidni etiam Parochus justè recipiat ab ovibus suis stipendium sustentationis propter ministeria Sacramentorum, & celebrationem Missarum tempore præcepto, estò specialem earum fructum ipsis non applicet? Non video, quia sic fieri posset; imò quin de facto fiat, nec jus, nec ratio obstat.

30.

Ex quo consecrarium videtur, Parochos, & alios Beneficiarios, qui ex vi beneficii non habent obligationem applicandi fructum specialem Fundatoribus, vel aliter, posse accipere stipendium pro Missa, eodem modo quo alii simplices Sacerdotes.

Contrarium, ut apparet, declaravit Congregatio Cardinalium anno 1626. Cum enim ab illa quaesitum fuisset: *An Sacerdotes, qui tenentur celebrare Missas ratione beneficii, seu Capelle, legati, aut salarii, possint etiam manualem elemosynam pro Missis votivis, aut defunctorum recipere, & unico Missæ Sacrificio utrique oneri satisfacere?* Congregatio respondit: *Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu Capelle, legati, aut salarii, si elemosynas etiam pro aliis Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa utrique obligationi satisfacere.* Ita refert Eminentissimus Lugo disputat. 21. nu. 20.

Contra-rium videntur declarasse Cardinales.

Unde de omnibus, qui quomodocumque obligantur ad celebrandum aliquo loco vel die pro stipendio, vel redditibus aut salario, absolute non posse ab alio stipendium accipere, ut fructum Sacrificii ei applicent, docent Gavantus ad Rub. Miss. tom. 1. parte 3. tit. 12. nu. 5. Barbosa in tract. de officio Parochi parte 1. cap. 11. nu. 11. Diana tom. 1. tract. de Celeb. Miss. resol. 80.

31. & docent quidem Auctores,

Gavantus.

Barbosa.

Diana.

Ratio hujus sententia.

Ratio autem videtur esse; quia cum stipendium Missæ detur ad sustentationem Sacerdotis, consequens est, ut si Sacerdos accepit stipendium ab aliquo pro illa Missa, non habeat jus accipiendi rursus stipendium ad sui sustentationem ab alio pro eadem Missa; cessat enim titulus sustentationis exigendæ. Hactenus Cardinalis.

Alia declaratio Cardinalium.

Adde secundam declarationem Cardinalium, quam ex Barbosa in Collect. Declarationum verbo *Missarum elemosyna* §. ultimo refert Diana parte 4. tract. 4. resol. 232. his verbis: *Missam quibus diebus tenentur Parochi celebrare, non possunt pro ea manualementelemosynam recipere.* Ergo censet Congregatio Cardinalium Parochos singulis diebus Dominicis & Festis fructum specialem Sacrificii sui debere applicare suis ovibus juxta Tridentinum sess. 23. de Reformat. cap. 1.

32. Arguitur contra illam declarationem.

Sed hoc verbum aliqui non capiunt; nam, inquit, Cardinalium non est interpretari jura divina, sed tantum statuta morum ipsius Tridentini. Deinde Tridentinum sess. 23. cap. 1. de Refor. non declarat aliud, quam Curatos, etiam Episcopos, obligari ad sua munia jure divino. Quis autem dixerit Episcopos singulis diebus Dominicis & Festivis ad id obligari? Aut ubi fit mentio in illo textu de diebus Dominicis & Festis? Certè Concilium intendit ibi proponere jus divinum clarum & indubitatum, quale illud numquam fuit; imò negatur communiter, etiam post Tridentinum.

Solum itaque vult, quòd omnes & singuli Pastores respectivè ad suum officium & pactum,

Explicatur Trident.

seu contractum, quod, inquam, jure divino naturali obligentur prædicare, Sacramenta ministrare, celebrare ad commoditatem populi, ut audiat, & de fructu assistendo participet, cæteraque munia pastoralia obire, quæ est communis doctrina Theologorum.

Superior Regularis non tenetur suis subditis fructum Sacrificii applicare.

Neque Parochus quando per alium celebrat.

33. Declaratio- nes Card. loquuntur de Sacerdote qui ratione beneficii &c. tenetur applicare speciale fructum.

Colligitur ex alio e- jusdem Cong. Decreti.

Tenor Decreti.

& explica- tio.

Confirmatur; quia non tenetur Superior Monasterii pro suis subditis jure divino naturali singulis Dominicis & Festis celebrare, estò curare debeat, ut celebretur Missa. Et verò nonne Parochus satisfacit, si diebus Dominicis & Festis celebret unus alius pro populo loco ipsius? Praxis quotidiana sic explicat illud præceptum: & tamen celebrans non tenetur fructum applicare populo, neque etiam tenetur Parochus Missam istam supplere.

Quid ergo ad illas declarationes Cardinalium? Respondeo, de secunda non constare authenticè, quantum ego scio: vel si constet, eodem modo respondeo sicuti ad primam, videlicet ibi sermonem esse de Sacerdotibus, vel Parochis, qui ratione Beneficii, Capellæ, legati, aut salarii certis diebus obligantur ad celebrandum pro aliquo cum applicatione specialis fructus; secus de illis, qui solum obligantur tali die, tali horâ, vel tali loco celebrare pro commoditate populi, vel alicujus in particulari, manente fructu speciali libero.

Porro hanc fuisse mentem Congregationis, colligit Lugo supra num. 23. ex alio Decreto ejusdem Congregationis, edito anno præcedenti, cujus Decreti occasione dubium illud propositum fuerat: quo Decreto præceptum fuit Sacerdotibus tot Missas celebrare, quot stipendia sive congrua, sive incongrua acceperint.

Vbi, inquit Congregatio, pro pluribus Missis, etiam eiusdem qualitatis, celebrandis, plura stipendia quantumcumque incongrua & exigua, sive ab una, sive à pluribus personis collata fuerint, aut conferantur in futurum Sacerdotibus, Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Monasteriis, Conventibus, Congregationibus, Domibus ac locis piis, quibusq; tam secularibus, quam regularibus, Sacra Congregatio sub oblatione divini iudicii mandat ac præcipit, ut absolute tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributa eleemosyna præscripta fuerint, ita ut alioquin ii, ad quos pertinet, sue obligationi non satisfaciant, quin imò graviter peccent, & ad restitutionem teneantur.

Ut quid hoc, nisi quia retinent stipendium contra voluntatem eorum, qui illud dederunt, non solum pro præsentia (quam vocant Officiaturam) sed maxime pro intentione, seu applicatione? Ergo dubium postea propositum, & declaratio subsequens hujus Decreti, debet intelligi juxta terminos Decreti,

quando scilicet ex utroque stipendio obligatur Sacerdos ad applicandum Sacrificium pro illis.

Alioquin quando constat petentem Missam, dato stipendio, etiam integro, solum voluisse præsentiam, id est, ut tali loco, tali die, tali horâ celebretur Sacrum pro commoditate eorum, qui obligantur, vel ex devotione desiderant illud audire; quidni celebrans possit accipere integrum stipendium pro applicatione specialis fructus? Non video quid obstat. Et ratio est, quia stipendium pro præsentia recipitur propter laborem extrinsecum Missæ, quo in tali loco, vel tempore Missa assumitur celebranda: stipendium verò pro applicatione, intuitu ipsius Sacrificii eo modo, quo infra explicabimus fieri posse sine labe simonia.

Primum ergo stipendium non accipitur in sustentationem, sed ut pretium laboris, & obligationis antecedentis, quâ tenetur tali loco, vel tempore promptus esse ad celebrandum: at verò secundum stipendium titulo sustentationis. Sic quippe licet Sacerdos alimur de habeat sustentationem, puta cum ex patrimonio est dives; hoc tamen non impedit, quin sustentari possit, & debeat ab eo, qui Sacrificium petit sibi applicari, de quo plenius infra.

Impresentiarum superest quæstio, quando nam judicandum sit petitionem Sacri esse de sola præsentia, vel de sola applicatione, aut certè de utraque simul.

Respondeo primò; si petitio, vel institutio Missæ in hunc vel similem modum, factâ mentione finis & etiam loci, vel temporis, efformetur: *Volo, seu, lego tot Missas in tali Altari, vel, templo celebrandas, quoties anno, mense, hebdomadâ, pro anima mea: vel, in remedium seu refrigerium anime mee; vel, in remissionem seu satisfactionem delictorum meorum, vel, ad intentionem meam, vel, pro defunctis &c.* constat omnino petitionem esse, non de sola Officiatura; vel de sola applicatione, sed de utraque simul, ut per se patet.

Idem putat Thomas Tamburinus de Sacrificio Missæ lib. 3. cap. 1. §. 3. num. 15. si dicat: *Volo ut celebrentur tot Missæ in Ecclesia mea sepulture, seu, in qua ego sepultus fuero, videtur enim tunc haberi respectus ad satisfactionem in Purgatorio debitam à se, vel à suis.*

Respondeo secundò; si petitio fiat cum mentione solius finis, v. g. si dicat: *Volo ut celebrentur tot Missæ pro anima mea, vel, pro defunctis, vel, ad impetrandam salutem filii mei &c.* certum est petitionem esse solum de applicatione, ut etiam ex se patet. Atque in hoc casu si alius à te petat solam præsentiam, idque tibi constet, ut solent petere Moniales, Con-

fratres, immo & Parochi in quibusdam solemnitatibus, quando solummodò intendunt habere numerum Missarum pro commoditate audientium, poteris pro tali Officiatura aliud stipendium accipere, pro labore scilicet & obligatione extrinseca, & antecedente, ut suprà dixi.

ctus est negandus, vel certè adhaerendum priori sententiae.

Hinc Tamburinus, postquam nu. 20. distinxit tres modos disponendi, in quibus non fit mentio finis, num. 21. docet primò: si dispositio sit absolute facta sine ulla mentione loci, vel temporis, v. g. *Volo ut celebrentur tot Missae*; docet, inquam, praesumendum esse peti, adeoque deberi Missae applicationem dumtaxat.

39. Quid si nec finis nec locus, nec tempus exprimatur?

Ratio est, quia communiter qui sic petit, pro se solum petit, atque adeò applicari sibi fructum Missae requirit, & nil praeterea. Idem enim est in communi loquendi usu sic petere: *Volo ut tot Missae celebrentur*, atque, *Volo ut tot Missae pro me celebrentur*, & nihil aliud. Si quis enim te conveniat, & stipem offerens, dicat: Accipe hunc julium pro una Missa, sanè nihil aliud intelligeres, nisi stipem offerri ad dicendum Missam pro anima seu salute ipsius; atque id ita communiter esse in ejusmodi elemosynis manualibus docet Lugo suprà n. 23.

Videtur petri sola applicatio.

Secundò asserit Tamburinus num. 22. si dispositio fiat hoc modo: *Volo ut celebrentur tot Missae in tali Altari*, vel, *Ecclesia*; peti solam praesentiam, nisi adsit alia circumstantia, quae contrarium persuadeat. Rationem accipit ex Marchino suprà, quia non debeo sine gravi fundamento onus mihi grave imponere. Adde, quòd ideo apponi videtur determinatio loci, ut vel honore locus afficiatur, vel adsit commoditas fidelibus audiendi Missam.

40. Quid si solus locus exprimatur?

Tamburinus putat sufficere solam praesentiam peti se loquendo.

Ad rationem suprà allatam pro sententia Bonacinae quatenus contra hanc doctrinam facere potest, Respondet n. 24. petentem frequenter velle Missae applicationem; sed velle etiam aliquando solam praesentiam, & cultum Dei, idque esse frequentissimum in foundationibus Capellarum & Altarium, in quibus Fundatores magis inspexerunt ad honorem Altaris, commoditatem populi, vel quid simile, quam ad suorum delictorum satisfactionem.

Responsio ad rationem pro opposita sententia.

Quare, inquit, non sequor sententiam Graffii de Miss. Celeb. Conf. 3. tom. 2. & Joannis de Lugo suprà num. 42. dicentium, eum, qui exposcit Missam, velle semper obligare Sacerdotem ad id, quod utilius est ipsi petenti, non sequor, inquam, horum sententiam; nisi enim petens aliquo tandem modo se declaret, non est praesumendus totum id velle, quia de facto non totum id semper fideles intendunt, ut vidimus.

Et confirmatur ex illo dicto Suarii tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 17. nu. 7. Haec regula in oneribus maximè imponendis servanda est, si voluisset, expressisset. Haecenus ille.

Suarez.

37. Respondeo tertio, si petitio fiat nullà factà mentione finis cum sola expressione loci, seu etiam temporis in hunc ferè modum: *Instituo in tali Altari Capellanum, qui quotidie celebrare debeat. Aggavo haredem meum, ut in tali loco faciat celebrare tot Missas. Volo ut celebrentur tot Missae in Ecclesia maiori &c.* si, inquam, ita fiat petitio, multum disputant Doctores, quid petatur.

Quidam asserunt peti tunc & deberi etiam applicationem. Ratio eorum est, quia cum non constet contrarium, sitque res admodum dubia, praesumendum est id, quod communiter accidit; ut semper in rebus dubiis debere fieri docet latè Menochius lib. 1. de Praescript. quaest. 18. n. 1. jam autem communiter petens Missam, vult sibi illam applicari. Confirmatur; quia sic statuit Decretum Sacrae Congregationis suprà: *Vbi pro pluribus Missis &c.* habetur Const. Cum saepe 45. inter Urbanianas §. 2.

Pro hac sententia Tamburinus suprà n. 18. citat Bonacinam de Sacramentis disp. 4. q. ultimà p. 7. §. 2. nu. 13. Barbosa tom. 2. de potestate Episcopali all. 24. n. 35. favetque illi Cardinalis Lugo de Eucharistia disp. 21. n. 23. & 42. ut refert idem Tamburinus. Fundamentum Lugonis videtur esse, quia in dubio petens censetur voluisse obligare ad id, quod sibi erat utilius.

His tamen non obstantibus, contrarium docet (teste Tamburino n. 19.) Marchinus de Ord. tract. 3. parte 2. cap. 27. nu. 5. Ratio ejus est; quia non est onus grave imponendum, nisi clarè constet. Ni constet enim, melior est conditio libertatis, minimè tale onus cognoscentis.

Adde, quòd propositum mente retentum nihil extrà opetur, argumento L. 99. ff. de Verb. oblig. *Quidquid adstringende obligationis est, id, nisi palam verbis exprimitur, omisum intelligendum est, ac ferè secundum promissorem interpretatur: quia stipulatori liberum fuit verba late concipere.* Imò ipsa lex mente Principis retenta ad nihil obligat. Cum igitur in dictis dispositionibus (quae ad instar legum explicari solent, cum sint leges privatae) se Testator non satis declaret, etiamsi mente obligare voluisset, non obligabit.

Sed hoc est, quod quaeritur, an Testator istis verbis non satis declaret se velle obligare, etiam ad applicationem, quandoquidem, ut alii volunt, communiter sic intelligantur. Vel ergo communis talis intel-

Quidam asserunt etiam applicationem deberi.

Menochius.

Tamburinus.

Barbosa.

Lugo.

38. Opusculum docet Marchinus.

ob varia fundamenta.

non non debet intelligi.

41.
Maximè
hic atten-
dendæ cir-
cumstan-
tiæ.

Tamburinus.

Dictum autem est: *Nisi adsit alia circumstantia, quæ contrarium persuadeat*; quia hæc maximè sunt attendendæ ad implendum Fundatorum voluntates. Unde idem Auctor n. 23. sic inquit: Si quis dicat: *Volo ut dicantur tot Missæ singulis diebus Lune*; certè quia dies hic est à devotione fidelium assignatus ad orandum pro defunctis, præsumetur dispositio esse, ut celebrentur Missæ pro illis, atque adeò petitionem esse de applicatione.

Si verò sic dicat: *Volo ut celebretur Missa die Dominico, seu die Festivo, vel, ut celebretur Missa die Dominico in tali Ecclesia*, videtur petitio solum esse regulariter de præsentia, ut nimirum sit in concursu populi commoditas audiendi Sacrum.

Dixi, *Regulariter*; quia potest contingere, ut ex circumstantiis colligatur, quòd etiam in hoc secundo casu exposcatur applicatio; ita esset meà sententià, si diceret: *Volo ut celebretur Missa die Festivo Sancti mei nominis, seu, Sancti mei devoti*, tunc enim ex communiter accidentibus præsumitur Missam esse applicandam pro petente; communiter enim fideles die Festivo proprii Sancti totam sibi Missam celebratam volunt. Hæc Tamburinus, quem sequor; & ad Congregationem Cardinalium supra citatam in quantum jam dictis posset contrariari.

42.
Responde-
tur ad Con-
gregatio-
nem Car-
dinalium
suprà alla-
tam.

Respondeo cum eodem Auctore nu. 25. ut supra, illam solum loqui de his, qui habent Capellaniam, legatum, vel salarium cum certo onere applicandi pro Fundatore, non verò de his, qui ad præsentiam solum obligantur; fuisset enim injulium, si iis, qui præsentiam solum debent, & applicatio est suà, sine ratione prohibuisset, ne, quod in sua est potestate, aliis dare potuissent, etiam cum onere stipendium acceptum restituendi.

Plura circa hanc materiam (quorum aliqua inferius strictim attingemus) vide apud Lugonem, Tamburinum & alios. Pendent maximè à voluntate instituentium, vel fundantium Missas, vel stipendium offerentium, qualiter & quomodo velint Sacerdotes obligare ad certum locum, tempus, applicationem, frequentiam &c.

Primò omnium spectanda sunt verba fundationis, aut petitionis; deinde in casibus occurrentibus juxta verba & communem præximè benignè interpretanda est mens Fundatorum, aut manuales eleëmofynam offerentium.

43.
An qui de-
bet legere
Missam pro
defunctis,
satisfaciat
legendo de
Festo à
Diana.

Hinc qui debet celebrare Missam de Domina, vel pro defunctis, secundum Doctores communiter apud Dianam parte 2. tract. de Celeb. Miss. resol. 31. satisfaciat legendo de Festo occurrente, saltem si Sacerdos majori devotione afficiatur in illa Missa, nisi ob eam conditionem eleëmofyna notabiliter augetur.

Ratio est, quia omnes Missæ sunt æqualis valoris ex opere operato; & licet cæteris paribus Missa de Requiem magis defunctis prodesset, utpote cujus preces ad animarum liberationem funduntur, supplere tamen potest major Sacerdotis devotio, vel Sancti illius intercessio, cujus suffragium in Missa imploratur. Et aliunde verba institutionis vel petitionis intelligenda sunt civili modo & moraliter; nam non debet prævalere voluntas Testatoris Ecclesiæ ordini & ritui.

Ne autem simplices scandalo afficiantur, dum petentes Missam pro mortuis, vident celebrari Missam de Sancto, instruendi sunt de æqualitate valoris, & communi praxi Ecclesiæ. Quando aliquis ob stipendium, inquit Suarez disp. 83. sect. 3. vel Capellaniz institutionem, vel ob aliquam similem causam obligatur ad specialem Missam dicendam, debet, si commodè potest, præscriptam obligationem implere, quamvis, si absque scandalo id committat, ut Missalis ordinem servet, non peccabit; immo si propter solemne Festum id faciat, melius faciet.

Itaque Beneficarii, vel Capellani, aut recipientes stipendium tenentur celebrare pro illis & toties, prout in litteris fundationis continetur, aut ratione stipendii censentur se obligasse: ac proinde quod dictum est de Parochis, scilicet eos non teneri applicare specialem fructum Sacrificii suis ovis, etiam Dominicis & Festis diebus, intellige sicut habet Conclusio: *Præcisè ex vi pastoralis officii*. Alioquin ex speciali institutione, aut fundatione, vel certè extraordinario stipendio fieri possent, ut non solum diebus Dominicis & Festis, sed etiam ferialibus obligarentur, non tantum ad præsentiam, verum etiam ad applicationem.

Cæterum, cum sæpius in hac Conclusionem mentionem fecerimus stipendii, quæro, quomodo illud accipi possit sine labe simoniae pro fructu Sacrificii, qui indubiè est res aliqua spiritalis? Responso sit

CONCLUSIO III.

Sacerdos applicans alicui specialem fructum Sacrificii, licet accipit stipendium titulo sustentationis, aut laboris extrinseci, illicite ut pretium laboris intrinseci.

Luculenter esse aliquid accipere pro Missa, luculenter ostendit communis praxis, tum Episcoporum, qui stipendium taxant, tum omnium Sacerdotum, etiam maximè timoratorum